

علل امتناع شیرخوار از پستان (پس زدن پستان)

دکتر فریور

علل امتناع شیرخوار از گرفتن پستان

- اگر شیرخوار پستان نگیرد نگران نشوید شما بهترین مادر و شیر شما بهترین است اما به دلایل مختلف و قابل رفع کردن پستان را نمی گیرد
- دنبال شیر مصنوعی نباشید و شیر دهی را قطع نکنید. شما شیر دارید
- علت را باید برطرف کرد
- شیرخوار را اگر سنگی ندهید.

آیا واقعا امتناع می کند

- آیا همه روشهای شیردهی را امتحان کردید و هنوز هم نمی گیرید
- آیا می خواهید با پستان آشنا شود یا می خواهید شیرمهای شود
- آیا دست شما و لباس پستان مزاحم پستان گرفتن نیست
- آیا نگرفتن پستان ظاهری است و مشکلی وجود ندارد

چرا نوزاد پستان رانمی گیرد. اگر نوزاد از روز اول پستان مادر را نگیرد

- باید از نظر تمام مشکلات پزشکی و بیماری، کاهش قند، خواب آلودگی در اثر داروهای تجویز شده برای مادر موقع زایمان و کاهش قدرت مکیدن نوزاد بررسی شود،
- خشونت در جابه جا کردن نوزاد
- فشردن نوزاد به پستان در تغذیه های اول و در نتیجه بیزاری از پستان،
-
- وضعیت نادرست بغل کردن و گرفتن پستان
- صدمات هنگام زایمان: دهان، سر، دررفتگی، شکستگی، محل تزریق و احساس درد

امتناع در روزهای دوم تا چهارم

- احتقان پستان مادر،
- بازتاب قوی جهش شیر (رگ کردن شدید پستان) و یا
- تأخیر یا مهار آن

اگر امتناع در بین هفته‌های اول تا چهارم عمر باشد

- ، می‌تواند بععل سردرگمی در گرفتن پستان(بخاطر استفاده از بطری و پستانک)،
- زخم نوک پستان ناشی از وضعیت نادرست شیردهی،
- احتقان پستان مادر،
- برفک دهان،
- عفونت گوش نوزاد،
- حساسیت به مواد غذایی یا دارویی خورده شده توسط مادر
- و تغییر مزه شیر باشد.

شیرخوار در سن یک تا ۳ ماهگی ممکن است

- به علت دل دردهای قولنجی (کولیکی) در موقع شیرخوردن، از گرفتن پستان امتناع نماید.
- از سن ۳ ماهگی به بعد امتناع او می تواند بعلت کاهش تمایل به شیر خوردن در اثر مصرف زودتر از موعد غذاهای کمکی، آب میوه یا آب
- و همچنین در شیرخواران بزرگتر به علت مصرف بیش از معمول غذا، یا آشفتگی و یا بازیگوشی شیرخوار و توجه بیشتر او به محیط اطراف و یا دندان درآوردن باشد.

آیادانستن این که شیرخوار در چه مرحله‌ای، از شیرخوردن امتناع می‌نماید، به تشخیص علت کمک می‌کند؟

- اگر شیرخوار در اول تغذیه (قبل از این که شیرمادر جاری شود) از گرفتن پستان امتناع نماید، ممکن است سر در گمی در گرفتن پستان، وضعیت نادرست شیردهی و به پستان گذاشتن، نوک پستان صاف یا فرو رفته، مهار یا تأخیر جهش شیر، عفونت گوش یا کاهش قدرت مکیدن باشد.
- اگر شیرخوار، بعد از جاری شدن شیر، پستان را رها کند، جهش زیاد شیر یا کاهش آن و یا بسته بودن سوراخ بینی به علت عفونت تنفسی ممکن است عامل آن باشد.
- در صورتی که سرعت بازتاب جهش شیر زیاد باشد، شیرخوار احساس خفگی می‌کند و به سختی قادر به شیرخوردن می‌باشد.
-
- اگر این امتناع در اواخر هر وعده تغذیه از پستان مادر باشد، احتمال دارد به دلیل نیاز بچه به آروغ زدن یا دفع گاز باشد.

چه مشکلاتی در شیرخوار سبب امتناع او از گرفتن پستان می شوند ؟

- ۱- عفونت‌های تنفسی ممکن است موقع مکیدن و بلعیدن، سبب گرفتگی بینی و درد شود. چکاندن قطره کلرور سدیم در بینی و دادن مسکن‌های ساده مثل استامینوفن سبب تسکین شده هم چنین مرطوب کننده‌های هوا ممکن است به رفع گرفتگی بینی کمک نمایند. گاهی امتناع شیرخوار از گرفتن پستان در جریان سرماخوردگی باعث تشخیص اتفاقی انحراف تیغه بینی می‌شود.
- ۲- در مورد دندان در آوردن: گذاشتن پشت یک قاشق سرد یا گاهی جویدن چیزی قبل از شیرخوردن یا ماساژ ملایم لثه با انگشت تمیز علاوه بر دادن مسکن‌های ساده باعث کاهش درد شیرخوار می‌گردد.
- ۳- در مورد برگشت شیر از معده به مری، خواب آلودگی و بیقراری ناشی از مصرف داروها، برفک یا تبخال دهان شیرخوار پزشک اقدام خواهد نمود.

چه مشکلاتی در شیرخوار سبب امتناع او از گرفتن پستان می شوند ؟

- ۴- در هوای گرم احتمال دارد شیرخوار از شیرخوردن امتناع نماید. ولی در محل خنک و یا در شب شیر بخورد. حرارت بدن شیرخوار را کنترل کرده و او را در درجه حرارت مناسبی نگهداری کنید.
- ۵- گاهی ممکن است شیرخوار در موقع شیرخوردن ترس داشته باشد مانند واکنش مادر به گاز گرفتن شیرخوار.
- ۷- تمایل شیرخوار به از شیر گرفتن که البته قبل از ۹ ماهگی شایع نیست. اگر شیرخوار ناگهان از پستان مادر رویگردان شود و به گرفتن پستان تمایل نشان ندهد، همه روش‌های ممکن برای تشویق او به دوباره شیرخوردن باید به کار گرفته شود ولی گاهی هم ممکن است نتیجه نداده و بالاخره منجر به قطع کامل شیرخوردن شود. که قبل از ۱ سالگی قابل قبول نیست

چه مشکلاتی در مادر سبب امتناع شیرخوار از گرفتن پستان شود؟

- ۱- بیماری مادر که ممکن است تولید شیر او را کم کرده یا واکنش جهش شیر را مهار کرده باشد یا داروها مزه شیرش را تغییر داده باشند.
- ۲- در صورت عفونت یک پستان مادر، ممکن است شیرخوار از تغذیه همان طرف به علت مزه شور شیر یا چرک، امتناع کند
- ۳- پرئود-قرص‌های ضد حاملگی خوراکی (قرص ترکیبی و به ندرت قرص پروژسترونی تنها) همچنین حاملگی مجدد احتمال دارد تولید شیرمادر را کاهش داده و مزه شیر را تغییر دهند. تخمک گذاری نیز گاهی به علت تغییر مزه شیر سبب امتناع شیرخوار از شیرخوردن می‌شود.

علل مادری

- ۴_ در صورت استفاده مادر از عطر، صابون، ادکلن یا کرم متفاوت و یا شنا کردن در استخر با آب کلر دار یا آب دریا، و یا حتی تغییر در ظاهر مادر مثل تغییر طرح مو یا عینک زدن ممکن است روی شیرخوار تأثیر گذاشته و پستان مادر را نگیرد
- ۵_ برخی از شیرخواران به برخی از غذاهای مورد مصرف مادران که باعث تغییر مزه شیر می شود حساس هستند و از گرفتن پستان امتناع می نمایند و بعضی دیگر با افزایش سیگار کشیدن مادر، ورزش طولانی قبل از شیر دادن و یا مصرف زیاد نوشیدنی های دارای کافئین مثل نوشابه ها، چای و قهوه از گرفتن پستان امتناع می ورزند.
- تکان دادن-تکان خوردن-

برخی علل امتناع شیرخوار ممکن است به تولید شیر مربوط باشد؟

- کاهش تولید شیردائم یا موقت. لذا برای افزایش تولید شیر باید تلاش نمود.
- در صورت آهسته بودن جهش شیر، شیرخوار شروع به مکیدن پستان می کند ولی به علت دریافت کم شیر، آنرا رها می کند. در این موارد می توانید شیرتان را کمی بدوشید تا جهش پیدا کند و آن گاه پستان را به دهان شیرخوار بگذارید و یا واکنش جهش شیر را قبل از تغذیه شیرخوار با روش هایی مثل خوردن آب یا یک نوشیدنی گرم، شنیدن آوا، نشستن روی همان صندلی و دراز کشیدن، شرطی نمایید.
- در صورت سریع بودن جهش شیر نیز شیرخوار ممکن است به علت عدم توانایی در برابر آن، پیش دستی کرده و از گرفتن پستان امتناع نماید. در این مورد می توان کمی شیر را دوشید و بعد شیرخوار را به پستان گذاشت یا از وضعیت دست برای کاهش جریان شیریاتکیه به پشت استفاده کرد.

علل امتناع ناگهانی

- سن ۴-۷ ماهگی وبدون علت واضح
- وگاه سرماخوردگی، گوش درد، دندان درآوردن، در معرض تغذیه بابطری قرار گرفتن، استفاده از صابون یا عطر جدید، استرس مادر، کاهش تولید شیر
- لذا ضمن رفع علت ،وقتی خواب آلود یا در حال خواب است پستان داده شود و یا بادوشیدن تارفع علت وگرفتن مجدد پستان، تغذیه شود

ارزیابی امتناع

- قبل از هر اقدام باید اطمینان حاصل کنید که شیرخوار حقیقتاً از گرفتن پستان امتناع می‌کند. چون گاهی مادران رفتار طبیعی شیرخوار را به امتناع از گرفتن پستان تعبیر می‌نمایند. به این منظور به نکات زیر توجه کنید:
- ۱_ دفعات شیرخوردن واقعی شیرخوار در طی ۲۴ ساعت: شیرخوار ممکن است به مقدار کم و دفعات بیشتر یا به مقدار بیشتر و دفعات کمتر شیر بخورد.

ارزیابی

- ۲- ارزیابی وضعیت شیرخوار از نظر کفایت دریافت شیر: حداقل ۶ کهنه پارچه‌ای خیس شده با ادرار بی‌بو و روشن در ۲۴ ساعت و داشتن پوستی لطیف و شاداب معمولاً نشانگر دریافت کافی شیر می‌باشد.
- ۳- توجه به رفتار شیرخوار در فواصل تغذیه: آیا خشنود و راضی است؟ یا به آسانی آشفته می‌شود و یا بیمار به نظر می‌رسد؟

ارزیابی امتناع

- ۴_ توجه به وضعیت در آغوش گرفتن و شیر خوردن و مکیدن شیرخوار :
- آیا شیرخوار را در وضعیت مناسبی به پستان گذاشته اید
- آیا دهان شیرخوار کاملاً باز می شود تا بتواند پستان را به خوبی بگیرد. (به سبب صاف شدن نوک پستان در احتقان پستان گرفتن برای شیرخوار مشکل می شود.)

به توصیه های زیر توجه کنید :

- علت را برطرف کنید

- تماس پوست با پوست برقرار کنید

توصیه ها

وادر کردن به گرفتن پستان از طریق گرسنه نگه داشتن کاردستی نیست چون ممکن است در خطر کم آبی هم قرار گیرد و اگر انرژی مناسب را دریافت نکند روز به روز ضعیف تر شده و قادر به گرفتن پستان و مکیدن آن نخواهد بود.
وکاهش شیر

- وضعیت های مختلف شیردهی از جمله ایستاده شیردادن، راه بردن، نشستن در صندلی متحرک، تکان دادن وی پس از چسباندن به پستان، شیردادن در حمام گرم را امتحان کنید.

توصیه ها

- قبل از تلاش برای شیردادن، شیرخوار را با آواز خواندن، تکان دادن یا ماساژ، آرام کنید.
- وقتی که شیرخوار خواب آلود است (درست قبل از بیدار شدن یا موقع به خواب رفتن) به او شیر بدهید.
- در زمانی که شیرخوار هنوز زیاد گرسنه نیست، به او شیر بدهید.
- اگر شیرخوار دچار سردرگمی در گرفتن پستان است، قبل از برقراری رفلکس جهش شیر، مقداری از شیر خود را بدوشید، سپس پستان را به کودک عرضه کنید به طوری که او یک پاداش آنی از کوشش خود بگیرد.

توصیه ها

- اگر شیرخوار سعی در گرفتن پستان دارد می‌توانید با قطره چکان شیر دوشیده‌شده را روی پستان بریزید تا به صورت قطره وارد دهان وی شود. این کار ممکن است شیرخوار را آرام و چسبیده به پستان نگهدارد و به تداوم مکیدن تشویق نماید یا ابتدا شیرتان را به روی لب‌های شیرخوار بدوشید و سپس پستان را به داخل دهان او بلغزانید.
- دوشیدن و تغذیه بافنجان

شیرخوارم یک پستانم را نمی گیرد، چه کنم؟

- اگر نوزاد از هنگام تولد از گرفتن یک پستان امتناع نماید، باید توسط پزشک از نظر بیماری‌هایی مثل احتقان یک طرفه بینی، عفونت یک گوش، فتق یک طرفه مغبنی، دررفتگی مهره گردن، شکستگی استخوان ترقوه یک طرف،معاینه شود.
- بسته به چگونگی قرار گرفتن جنین در داخل رحم، معمولاً بعد از تولد، چند روز طول می کشد تا عضلات گردن شل شوند و نوزاد بتواند به راحتی گردن خود را از یک طرف به طرف دیگر بچرخاند.

ممکن است به طور ناگهانی به علل فوق و دلایل زیر، از گرفتن يك پستان امتناع نماید:

- در صورت التهاب پستان و افزایش نمک شیر، ممکن است امتناع کند. باید به تغذیه شیرخوار از پستان دیگر ادامه داد و این پستان را دوشید. معمولاً طی یک هفته مزه شیر به حالت عادی بر می گردد.
- شاید شیرخوار گوش درد دارد و اگر به طرف گوش مبتلا در آغوش گرفته شود، ممکن است پستان همان طرف را نگیرد. توصیه می شود که یا در وضعیت زیر بغلی به او شیر بدهید یا پس از شیر دادن از پستان، او را به آرامی در همان جهت به زیر پستان دیگر بیاورید.

اقدام برای رفع امتناع یک طرفه

بعلت نوک پستان صاف یا فرو رفته ممکن است شیرخوار پستان طبیعی را ترجیح دهد.

در صورت کوچکتر بودن یکی از پستان‌ها ممکن است رفلکس جهش شیر در آن پستان، ضعیف‌تر باشد و شیرخوار پستان مقابل را ترجیح دهد. در این صورت باید ابتدا پستان را تحریک کرد تا رگ کندسپس پستان را به دهان شیرخوار بگذارید.

امتناع یک طرفه

کاهش تولید شیر در یک پستان ممکن است در اثر بیشتر شیر دادن از پستان دیگر رخ دهد و شیرخوار آن پستان را نگیرد.

گاهی ممکن است تعداد مجاری شیری در یک پستان بیشتر از پستان دیگر باشد، لذا شیر از آن آسان تر و فراوان تر جاری می شود و تمایل شیرخوار به آن بیشتر می گردد.

ممکن است جراحی و یا صدمات دیگر تولید شیر را در یک پستان کاهش دهد.

امتناع یکطرفه

ممکن است واکنش به مواد آرایشی و استفاده بیشتر مادر از عطر یا ادکلن به یک طرف بدن کودک پستان آن طرف را نگیرد.

امتناع ناگهانی شیرخوار از گرفتن یک پستان ممکن است نشانه‌ای از وجود توده ای در پستان باشد.

برای ترغیب شیرخوار به گرفتن پستانی که کمتر ترجیح می‌دهد،

موارد زیر کمک کننده است :

- ۱_ ابتدا شیرخوار را به پستانی که ترجیح می‌دهد بگذارید. بعد از رگ کردن پستان، کودک را بدون تغییر وضعیت بدن، به زیر پستان دیگر قرار دهید.
- ۲_ ابتدا رفلکس جهش شیر را تحریک کنید و بعد از جاری شدن شیر، پستان را به دهان شیرخوار بگذارید.
- ۳_ وضعیت‌های مختلف شیردهی را با پستانی که نمی‌گیرد، امتحان کنید.

ترغیب به گرفتن پستان

- ۴_ در حال قدم زدن یا در اتاق تاریک و یا در حالی که کودک در خواب است، از آن پستان شیر بدهید.
- ۵_ علاوه بر ادامه شیردهی، پستانی را که شیرخوار آن را کمتر می گیرد، مرتب بدوشید تا شیرش افزایش یابد.